

Regeringens proposition

1977/78: 179

om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring;

beslutad den 6 april 1978.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

RUNE GUSTAVSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

För att undanröja vissa hinder för medbestämmandeavtal på försäkringskassornas område föreslås i propositionen att lagen om allmän försäkring ändras så att styrelse för allmän försäkringskassa i den mån regeringen så förordnar skall kunna överlåta på företrädare för arbetstagarna att fatta beslut i frågor som rör förhållandet mellan kassan som arbetsgivare och arbetstagare hos kassan.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring**

Härigenom föreskrivs att 18 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

18 kap.

11 §

Styrelsen äger bemyndiga styrelseledamot eller befattningshavare hos den allmänna försäkringskassan att teckna kassans firma samt uppdraga åt styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att å styrelsens vägnar fatta beslut i de angelägenheter, beträffande vilka så lämpligen kan ske. Styrelsen äger föreskriva att rätten till firmateckning får av två eller flera personer utövas allenast i förening.

I frågor som röra förhållandet mellan kassan som arbetsgivare och arbetstagare hos kassan kan styrelsen i den mån regeringen så förordnar överlåta på företrädare för arbetstagarna att fatta beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1978.

¹ Lagen omtryckt 1977:630.

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1978-04-06

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ullsten, Romanus, Turesson, Gustavsson, Antonsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo, Wirtén

Föredragande: statsrådet Gustavsson

Proposition om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Enligt 18 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall i allmän försäkringskassa finnas styrelse, en eller flera pensionsdelegationer samt försäkringsnämnder. I den mån ej annat föreskrivs tillkommer det styrelsen att besluta i kassans angelägenheter. I 18 kap. 11 § finns bl. a. bestämmelser om delegation av styrelsens beslutanderätt. Styrelsen får enligt dessa bestämmelser uppdra åt styrelseledamot eller befattningshavare hos kassan att fatta beslut i de angelägenheter beträffande vilka så lämpligen kan ske.

I 18 kap. 12 § lagen om allmän försäkring föreskrivs att hos allmän försäkringskassa skall vara anställd bl. a. en direktör. Denne har att leda arbetet inom kassan enligt anvisningar av kassans styrelse.

Mellan statens avtalsverk och de statsanställdas huvudorganisationer har träffats ett medbestämmandeavtal för det statliga arbetstagarområdet (MBA-S). Avtalet, som inte blir tillämpligt på anställda hos allmän försäkringskassa, träder i kraft den 1 juli 1978 och gäller frågor som rör förhållandet arbetsgivare-arbetstagare. I avtalet förutsätts bl. a. att vissa beslutsbefogenheter skall efter beslut av regeringen på hemställan av avtalsverket kunna överlåtas på lokal arbetstagarorganisation. Lokala kollektivavtal får också slutas som innebär att arbetsenhet eller grupp utan detaljerad styrning kan planera, leda och fördela det gemensamma arbetet. Förhandlingar om medbestämmandeavtal för de anställda hos försäkringskassorna pågår f. n.

Regeringen har genom beslut den 30 december 1976 uppdragit åt statens avtalsverk att gemensamt med de allmänna försäkringskassorna sluta och uppsäga kollektivavtal. Avtalsverket kan efter samråd med kassorna lämna över till dem att sluta bl. a. lokala avtal som förutsätts i ett centralt medbestämmandeavtal.

I en motion till 1976/77 års riksmöte (nr 223) drogs frågan upp om anpassning av lagen om allmän försäkring till lagen (1976:580) om medbe-

stämmande i arbetslivet för att möjliggöra medbestämmandeavtal på de allmänna försäkringskassornas område. En av de frågor som berördes var möjligheten att delegera beslutanderätt i medbestämmandefrågor. Arbetsmarknadsutskottet (AU 1976/77:32) uttalade vid sin behandling av motionen att de anställda i försäkringskassorna bör ha samma möjligheter som andra offentliganställda att få inflytande genom medbestämmandeavtal. En motion med samma innehåll har väckts vid 1977/78 års riksmöte (nr 812).

De förut nämnda bestämmelserna i 18 kap. lagen om allmän försäkring medger inte att styrelsen delegerar beslutanderätt till företrädare för arbetstagarna. Enligt min mening finns det inte några principiella betänkligheter med hänsyn till försäkringskassornas verksamhet och funktion mot att de anställda i kassorna får samma möjligheter som andra offentligt anställda till inflytande genom medbestämmandeavtal. Då försäkringskassorna är arbetsgivare för sin personal bör beslutsbefogenheten inte som på det statliga området överlåtas direkt genom regeringsbeslut utan beslutas av kassans styrelse enligt bestämmelser som regeringen meddelar. Jag förordar därför att ett tillägg görs till 18 kap. 11 § som innebär att styrelsen för försäkringskassa i den mån regeringen så föreskriver skall kunna överlåta på företrädare för arbetstagarna att fatta beslut i frågor som rör förhållandet mellan kassan som arbetsgivare och arbetstagare hos kassan. Jag förutsätter att avtalsverket på samma sätt som skett på det statliga arbetstagarområdet hemställer att regeringen fattar de beslut som behövs för att beslutanderätten skall kunna föras över.

Centrala avtal om riktlinjer för arbetsledning och om lokala kollektivavtal för att försöksvis pröva vissa former av arbetsledning m. m. bör enligt min mening kunna tillämpas utan hinder av bestämmelsen i 18 kap. 12 § om direktörens arbetsledande funktion.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom socialdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Ärendet bör behandlas under innevarande riksmöte.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.